



Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 7. juuni 2024
(OR. en)

7711/24

Institutsioonidevahelised
dokumendid:
2024/0037 (NLE)
2024/0038 (NLE)

RECH 124
COTRA 24

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: Ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Kanada vaheline leping, mis käsitleb Kanada osalemist liidu programmides

ÜHELT POOLT EUROOPA LIIDU JA
TEISELT POOLT KANADA VAHELINE
LEPING,
MIS KÄSITLEB KANADA OSALEMIST
LIIDU PROGRAMMIDES

Euroopa Liit (edaspidi „liit“)

ühelt poolt

ning

Kanada

teiselt poolt,

edaspidi koos „lepinguosalistes“,

SOOVIDES luua lepinguosaliste vaheliseks koostööks püsiva raamistiku koos selgete tingimustega Kanada osalemiseks liidu programmides ja meetmetes, samuti mehhanismi, mis hõlbustab sellise osalemise sisseseadmist konkreetsetes liidu programmides ja meetmetes,

VÕTTES ARVESSE lepinguosaliste ühiseid eesmärke, väärtusi ja tugevaid sidemeid, mis on varem loodud 30. oktoobril 2016 Brüsselis koostatud laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepinguga ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahel (CETA), 30. oktoobril 2016 Brüsselis koostatud ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kanada vahelise strateegilise partnerluse lepinguga ning 17. juunil 1995 Halifaxis koostatud Euroopa Ühenduse ja Kanada vahelise teadus- ja tehnikaalase koostöö lepinguga (muudetud kujul), ning tunnistades lepinguosaliste ühist soovi arendada, tugevdada, stimuleerida ja süvendada nendevahelisi suhteid ja koostööd,

TUNNISTADES lepinguosaliste teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas tehtava rahvusvahelise koostöö aluseks olevate ühiste põhiväärtuste ja põhimõtete olulisust, nagu eetika ja ausus teadusuuringutes, sooline võrdõiguslikkus ja võrdsed võimalused, ning lepinguosaliste ühist eesmärki edendada ja hõlbustada koostööd teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas tegutsevate organisatsioonide, sealhulgas ülikoolide vahel, ning parimate tavade vahetamist ja atraktiivset teadlaskarjääri, hõlbustada teadlaste piiriülest ja sektoritevahelist liikuvust, soodustada teaduslike teadmiste ja innovatsiooni vaba liikumist, edendada akadeemilise vabaduse ja teadusuuringute vabaduse austamist, toetada teadusharidust ja teavitustegevust,

TUNNISTADES lepinguosaliste kavatsust teha vastastikku koostööd ning aidata kaasa teadus- ja innovatsioonitegevusele ning liidu missioonidele, mille eesmärk on toetada ja tugevdada teadussuutlikkust, et tulla toime üleilmsete probleemidega ja süvendada vastava tööstuse konkurentsivõimet, ning saavutada omakorda ümberkujundav ja süsteemne mõju nende ühiskondadele, et toetada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) kestliku arengu eesmäärke, mis on kasulikud mõlemale lepinguosalisele,

VÕTTES ARVESSE liidu jõupingutusi üleilmsetele probleemidele reageerimise juhtimisel, ühendades jõud oma rahvusvaheliste partneritega, et lahendada üleilmseid probleeme kooskõlas inimesi, planeeti ja jõukust käsitleva ÜRO Peaassamblee 25. septembri 2015. aasta resolutsiooniga A/RES/70/1 „Kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030 „Muudame oma maailma““, ning tunnistades, et teadusuuringud ja innovatsioon on innovatsioonipõhise kestliku majanduskasvu, majandusliku konkurentsivõime ja atraktiivsuse peamised tõukejõud ja olulised vahendid,

ARVESTADES, et Kanada ja liit on strateegilised partnerid ning on otsustanud teha koostööd teaduse, teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, austades vastastikku teineteise sügavat pühendumust tipptasemel teadusuuringutele ning leides uuenduslikke viise üleilmsete probleemide lahendamiseks,

TUNNISTADES lepinguosaliste kavatsust töötada välja raamistik, mis tõhustab koostööd, austades samal ajal üksteise sisemist lähenemisviisi teadus- ja innovatsiooniprogrammide või -meetmete väljatöötamisele ja järelevalvele, samuti hindamiste, auditite ja uurimiste läbiviimisele kooskõlas proportsionaalsuse, hea usu ja mittediskrimineerimise põhimõtetega,

ARVESTADES, et liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ (2021–2027) (edaspidi „programm „Euroopa horisont““) loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/695¹,

TUNNUSTADES määruses (EL) 2021/695 sätestatud üldpõhimõtteid,

RÕHUTADES programmis „Euroopa horisont“ kavandatud Euroopa partnerluste rolli Euroopa kõige pakilisemate probleemide lahendamisel kooskõlastatud teadus- ja innovatsioonialgatuste kaudu, mis aitavad märkimisväärselt kaasa nende liidu prioriteetide saavutamisele teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas, mis nõuavad kriitilist massi ja pikaajalist visiooni, ning rõhutades assotsieerunud riikide Euroopa partnerlustes osalemise tähtsust,

TUNNUSTADES, et vastastikune osalemine teineteise teadus- ja innovatsiooniprogrammides peaks tooma vastastikust kasu; tunnistades ühtlasi, et kumbki lepinguosaline jätab endale õiguse piirata või seada tingimusi osalemiseks oma teadus- ja innovatsiooniprogrammides, sealhulgas eelkõige meetmete puhul, mis on seotud nende strateegiliste varade, huvide, sõltumatuse või turvalisusega,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

ARTIKKEL 1

Reguleerimisese

Käesoleva lepinguga kehtestatakse tingimused, mida kohaldatakse Kanada osalemise suhtes liidu programmides ja meetmetes, mis on hõlmatud käesoleva lepingu protokolliga.

ARTIKKEL 2

Mõisted

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „alusakt“:
 - i) ühe või mitme liidu institutsiooni õigusakt, välja arvatud soovitus või arvamus, millega on loodud programm ning mis annab õigusliku aluse mingile meetmele ja liidu eelarvesse kantud vastava kulutuse tegemisele või liidu eelarvest tagatud eelarvelisele tagatisele või finantsabile, sealhulgas kõik muudatused ning liidu institutsiooni asjakohased õigusaktid, millega kõnealust õigusakti täiendatakse või rakendatakse, välja arvatud õigusaktid, millega võetakse vastu tööprogrammid, või
 - ii) ühe või mitme liidu institutsiooni õigusakt, välja arvatud soovitus või arvamus, millega on kehtestatud liidu eelarvest rahastatav meede, mis ei ole programm, sealhulgas kõik muudatused ning liidu institutsiooni asjakohased õigusaktid, millega kõnealust õigusakti täiendatakse või rakendatakse, välja arvatud õigusaktid, millega võetakse vastu tööprogrammid;

- 2) „rahastamisleping“ – lepingud, mis on seotud käesoleva lepingu protokollides loetletud liidu programmide või meetmetega, milles Kanada osaleb, ning millega rakendatakse liidu rahalisi vahendeid, näiteks toetuslepingud, rahalist toetust käsitlevad lepingud, finantsraampartnerluse lepingud, rahastamislepingud ja tagatislepingud;
- 3) „muud liidu programmide või meetmete rakendamisega seotud reeglid“ – reeglid, mis on sätestatud liidu üldeelarve suhtes kohaldatavas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) 2018/1046¹ (edaspidi „finantsmäärus“) ning tööprogrammis või konkursikutsetes või muudes liidu väljavalimismenetlustes;
- 4) „liidu väljavalimismenetlus“ – liidu rahaliste vahendite eraldamise menetlus, mille on algatanud liit või isikud või üksused, kellele on tehtud ülesandeks rakendada liidu rahalisi vahendeid;
- 5) „Kanada üksus“ – füüsiline või juriidiline isik, kes elab või asub Kanadas, või kes on Kanada valitsus või Kanada provintsi või territooriumi valitsus ning kes osaleb liidu programmis või meetmes kooskõlas alusaktiga;
- 6) „avatud teadus“ – avatud koostööl, koostöövahenditel ja teadmiste levitamisel põhinev lähenemisviis teadusprotsessile, millel on avatud juurdepääs programmi „Euroopa horisont“ raames rahastatud teadusuuringutest tulenevatele teaduspublikatsioonidele. Avatud juurdepääsu kasutamisel austatakse täielikult eraelu puutumatust, turvalisust, eetilisi kaalutlusi ja asjakohast intellektuaalomandi kaitset kooskõlas põhimõttega „nii avatud kui võimalik, nii suletud kui vajalik“. Teadusandmete haldamist käsitletakse kooskõlas „leitavuse“, „juurdepääsetavuse“, „koostalitlusvõime“ ja „korduskasutatavuse“ põhimõtetega („FAIR-põhimõtted“).

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

ARTIKKEL 3

Osalemise kindlaksmääramine

1. Kanada võib osaleda liidu programmides või meetmetes või nende osades, mis on avatud Kanada osalemiseks vastavalt alusaktidele ja mis on hõlmatud käesoleva lepingu protokollidega, ning anda neisse oma panuse.
2. Kanada osalemise eritingimused mis tahes konkreetses liidu programmis või meetmes sätestatakse käesoleva lepingu ühes või mitmes protokollis, mida võib vastu võtta ja muuta ühiskomitee otsusega vastavalt artiklile 16.
3. Kanada programmis „Euroopa horisont“ osalemise eritingimused on sätestatud protokollis, mis käsitleb Kanada ühinemist teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Euroopa horisont“ (2021–2027) (edaspidi „Kanada ühinemist programmiga „Euroopa horisont“ käsitlev protokoll“).
4. Käesoleva lepingu protokollides:
 - a) määratakse kindlaks liidu programmid või meetmed või nende osad, milles Kanada osaleb;
 - b) sätestatakse Kanada osalemise kestus, mis on ajavahemik, mille jooksul Kanada ja Kanada üksused võivad taotleda liidupoolset rahastamist või mille jooksul neile võidakse teha ülesandeks rakendada liidu rahalisi vahendeid;

- c) sätestatakse Kanada ja Kanada üksuste osalemise eritingimused, sealhulgas erisätted, mille alusel rakendatakse käesoleva lepingu artiklites 6 ja 7 sätestatud finantstingimusi ning vajaduse korral käesoleva lepingu artiklis 8 osutatud korrigeerimismehhanismi käsitlevad erisätted ning kõnealuste liidu programmide või meetmete rakendamiseks loodud struktuurides osalemise tingimused, ning
- d) sätestatakse asjakohasel juhul Kanada osamaksu suurus liidu programmis, mida rakendatakse rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise kaudu.

5. Käesoleva artikli lõike 4 punktis c osutatud tingimused peavad olema kooskõlas käesoleva lepinguga ning ühe või mitme liidu institutsiooni alusaktide ja õigusaktidega, millega need struktuurid luuakse.

ARTIKKEL 4

Vastavus liidu programmi või meetet käsitlevatele reeglitele

1. Kanada osaleb käesoleva lepingu protokollidega hõlmatud liidu programmides või meetmetes või nende osades käesolevas lepingus ja selle protokollides, alusaktides ja muudes liidu programmi või meetme rakendamisega seotud reeglites sätestatud tingimustel.
2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tingimused hõlmavad järgmist:
 - a) Kanada üksuste osalemiskõlblikkus ja muud Kanadaga seotud osalemiskõlblikkuse tingimused, eelkõige päritolu, tegevuskoha või kodakondsuse kohta, ning
 - b) tingimused, mida kohaldatakse Kanada osalemiskõlblike üksuste taotluste esitamise, hindamise ja valimise suhtes ning nende üksuste poolt meetmete rakendamise suhtes.

3. Käesoleva artikli lõike 2 punktis b osutatud tingimused on samaväärsed osalemiskõlblike liidu liikmesriikide üksuste suhtes kohaldatavate tingimustega, sealhulgas Euroopa Liidu lepingu või Euroopa Liidu toimimise lepingu alusel vastu võetud liidu piiravate meetmete järgimisega, kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tingimustes ei ole sätestatud teisiti.

ARTIKKEL 5

Kanada osalemine liidu programmide või meetmete juhtimises

1. Kanada esindajatel või ekspertidel või Kanada määratud ekspertidel on lubatud osaleda vaatelejana komiteedes, eksperdirühmade koosolekutel või muudel sarnastel koosolekutel, kus osalevad liidu liikmesriikide (edaspidi „liikmesriigid“) esindajad või eksperdid, või liikmesriikide määratud eksperdid, kes abistavad Euroopa Komisjoni selliste liidu programmide või meetmete või nende osade rakendamisel ja haldamisel, milles Kanada vastavalt käesoleva lepingu artiklile 3 osaleb või mille on loonud Euroopa Komisjon seoses liidu õiguse rakendamisega seoses kõnealuste liidu programmide või meetmete või nende osadega, välja arvatud juhul, kui need koosolekud puudutavad päevakorrapunkte, mille käsitlemine on ettenähtud üksnes liikmesriikidele või mis käsitlevad programmi või meedet või selle osa, milles Kanada ei osale. Kanada esindajad või eksperdid või Kanada määratud eksperdid ei viibi kohal hääletamise ajal. Kanadale antakse teada hääletuse tulemus.

2. Kui eksperte või hindajaid ei määrata ametisse kodakondsuse alusel, ei jäeta Kanada kodanikke kõrvale kodakondsuse tõttu.

3. Kui käesoleva artikli lõikest 1 ei tulene teisiti, kohaldatakse Kanada esindajate lõikes 1 osutatud koosolekutel või muudel liidu programmide või meetmete rakendamisega seotud koosolekutel osalemise suhtes samu reegleid ja menetlusi, mida kohaldatakse liikmesriikide esindajate suhtes, seoses sõnavõtuõigusega, teabe ja dokumentide saamisega, välja arvatud juhul, kui tegemist on päevakorrapunktidega, mille käsitlemine on ette nähtud üksnes liikmesriikidele või mis käsitlevad liidu programmi või meetet või selle osa, milles Kanada ei osale. Käesoleva lepingu protokollides võidakse täpsustada reisi- ja elamiskulude hüvitamise täiendav kord.

4. Käesoleva lepingu protokollides võidakse täpsustada täiendav kord ekspertide osalemiseks ning Kanada osalemiseks liidu programmide või meetmete rakendamiseks loodud juhatustes ja struktuurides, nagu on kindlaks määratud asjaomastes protokollides.

ARTIKKEL 6

Finantstingimused

1. Kanada või Kanada üksuste liidu programmides või meetmetes või nende osades osalemise tingimus on, et Kanada maksab osamaksu vastavasse liidu üldeelarve (edaspidi „liidu eelarve“) kohasesse rahastusvahendisse.

2. Iga liidu programmi või meetme või selle osa puhul tasutakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud osamaks järgmiste summadena:

a) tegevustoetus ja

b) osalustasu.

3. Osamaks on iga-aastane makse, mis tehakse ühe või mitme osamaksena.
4. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 9 ja artikli 7 kohaldamist, on osalustasu 4 % iga-aastasest tegevustoetusest ja seda ei kohandata tagasiulatuvalt. Alates 2028. aastast võib ühiskomitee osalustasu suurust kohandada.
5. Tegevustoetus katab tegevus- ja toetuskulud ning täiendab nii kulukohustuste kui ka maksete assigneeringutena summasid, mis on kantud lõplikult vastu võetud liidu eelarvesse liidu programmide või meetmete või nende osade jaoks, millele asjakohasel juhul lisandub sihtotstarbeline välistulu, mis ei tulene teiste rahastajate osamaksudest liidu programmidesse või meetmetesse, nagu on kindlaks määratud käesoleva lepingu asjaomastes protokollides.
6. Tegevustoetus põhineb panustamispõhimõttel, mis on kindlaks määratud Kanada (turuhindades arvatud) sisemajanduse koguprodukti (SKP) ja liidu (turuhindades arvatud) SKP suhtena. Kohaldatavad SKPd turuhindades määravad kindlaks selleks otstarbeks määratud Euroopa Komisjoni talitused, tuginedes kõige värskematele statistilistele andmetele, mis on kättesaadavad eelarve arvutamiseks aastal, mis eelneb aastale, mil iga-aastane makse kuulub tasumisele. Nimetatud panustamispõhimõtte kohandused võib sätestada käesoleva lepingu asjaomastes protokollides. Kohandused võivad aastate lõikes erineda ja neid võib väljendada koefitsiendina.
7. Tegevustoetus põhineb sellel, et kohaldatakse panustamispõhimõtet selliste esialgsete kulukohustuste assigneeringute (millele on lisatud summa vastavalt käesoleva artikli lõikele 5) suhtes, mis on kantud lõplikult vastu võetud liidu eelarvesse kohaldatavaks aastaks nende liidu programmide või meetmete või nende osade rahastamiseks, milles Kanada osaleb.
8. Erandina lõigetest 6 ja 7 määratakse Kanada iga-aastane tegevustoetus programmile „Euroopa horisont“ aastateks 2024–2027 kindlaksmääratud summades, mis on sätestatud Kanada ühinemist programmiga „Euroopa horisont“ käsitleva protokoll I lisas.

9. Käesoleva artikli lõike 2 punktis b osutatud osalustasu on aastatel 2024–2027 järgmine protsent:

- 2024: 2 %;
- 2025: 2,5 %;
- 2026: 3 %;
- 2027: 4 %.

10. Liit esitab taotluse korral Kanadale tema osamaksu kohta teabe, mis sisaldub eelarvepädevatele ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele liidu institutsioonidele esitatud eelarve-, raamatupidamis-, tulemus- ja hindamisalases teabes seoses liidu programmide või meetmetega või nende osadega, milles Kanada osaleb. Kõnealuse teabe esitamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse kummagi lepinguosalise konfidentsiaalsust ja andmekaitset käsitlevat õigust ning see ei piira teavet, mida Kanadal on käesoleva lepingu alusel õigus saada.

11. Kõik Kanada osamaksud või liidu maksed ning tasumisele kuuluvate või laekuvate summade arvutused tehakse eurodes.

12. Üksikasjalikud sätted käesoleva artikli rakendamiseks esitatakse käesoleva lepingu asjaomastes protokollides.

ARTIKKEL 7

Liidu programmid või meetmed,
mille suhtes kohaldatakse tegevustoetuse kohandamismehhanismi

1. Kui käesoleva lepingu protokollis on nii sätestatud, võib liidu programmi või meetme või selle osa aasta N tegevustoetust ühel või mitmel järgmisel aastal tagasiulatuvalt kohandada, lähtudes kõnealuse aasta kulukohustuste assigneeringute suhtes võetud eelarvelistest kulukohustustest, nende täitmisest juriidiliste kohustustena ja nende vabastamisest.
2. Esimene kohandus tehakse aastal N+1, kui tegevustoetust kohandatakse esialgse toetuse ja korrigeeritud toetuse vahe võrra, mis arvutatakse, kohaldades aasta N panustamispõhimõtet, mida kohandatakse, kohaldades koefitsienti, kui käesoleva lepingu asjaomases protokollis on nii sätestatud, järgmiste summade kogusumma suhtes:
 - a) eelarvelised kulukohustused, mis on võetud kulukohustuste assigneeringute suhtes, mis on heaks kiidetud aastal N vastuvõetud liidu eelarve alusel, ning vabastatud kulukohustustele vastatavate uuesti kättesaadavaks tehtud kulukohustuste assigneeringute suhtes, ning
 - b) sihtotstarbelise välistulu assigneeringud, mis ei tulene käesoleva lepingu asjaomaste protokollidega hõlmatud teiste rahastajate osamaksudest liidu programmides või meetmetes ning mis olid kättesaadavad aasta N lõpus.

3. Igal järgmisel aastal, kuni kõik aastast N saadaolevate kulukohustuste assigneeringute alusel rahastatavad eelarvelised kulukohustused on makstud või vabastatud, ning hiljemalt kolme aasta möödumisel pärast liidu programmi lõppu või pärast aastale N vastava mitmeaastase finantsraamistiku lõppu (olenevalt sellest, kumb on varasem), arvutab liit aasta N osamaksu kohanduse, vähendades Kanada osamaksu summa võrra, mis saadakse, rakendades aasta N panustamispõhimõtet (mida kohandatakse, kui käesoleva lepingu asjaomases protokollis on nii sätestatud) kulukohustuste vabastamiste suhtes, mis on toimunud igal aastal aasta N kulukohustuste suhtes, mida rahastatakse liidu eelarvest, või uuesti kättesaadavaks tehtud vabastatud kulukohustuste suhtes.

4. Kui käesoleva lepingu asjaomaste protokollidega hõlmatud sihtotstarbelise välistulu assigneeringud, mis ei tulene teiste rahastajate osamaksudest liidu programmidesse või meetmetesse, tühistatakse, siis vähendatakse Kanada osamaksu asjaomasesse liidu programmi või meetmesse või selle osasse summa võrra, mis saadakse aasta N panustamispõhimõtte (mida kohandatakse, kui asjaomases protokollis on nii sätestatud) kohaldamisel tühistatud summa suhtes.

ARTIKKEL 8

Liidu programmid või meetmed, mille suhtes kohaldatakse automaatset korrigeerimismehhanismi

1. Automaatset korrigeerimismehhanismi kohaldatakse seoses liidu programmide või meetmete või nende osadega, mille puhul on automaatse korrigeerimismehhanismi kohaldamine käesoleva lepingu protokolliga ette nähtud. Automaatse korrigeerimismehhanismi kohaldamine võib piirduda käesoleva lepingu asjaomases protokollis kindlaks määratud programmi või meetme osadega, mida rakendatakse toetuste kaudu, mille jaoks korraldatakse konkurentsipõhiseid konkursse. Üksikasjalikud reeglid liidu programmi või meetme nende osade kindlaksmääramiseks, mille suhtes automaatset korrigeerimismehhanismi kohaldatakse või ei kohaldata, võib kehtestada käesoleva lepingu asjaomases protokollis.

2. Automaatse korrigeerimise summa liidu programmi või meetme või selle osa puhul on Kanada või Kanada üksuste poolt tegelikult võetud, asjaomase aasta kulukohustuste assigneeringutest rahastatavate juriidiliste kohustuste esialgsete summade ja sama perioodi hõlmava, Kanada poolt makstud vastava tegevustoetuse (mida on kohandatud vastavalt artiklile 7, kui asjaomases protokollis on selline kohandamine ette nähtud), välja arvatud toetuskulud, vahe.
3. Üksikasjalikud reeglid käesoleva artikli lõikes 2 osutatud juriidiliste kohustuste asjaomaste summade kindlaksmääramiseks, sealhulgas konsortsiumide puhul, ja automaatse korrektsiooni arvutamiseks võib sätestada käesoleva lepingu asjaomases protokollis.

ARTIKKEL 9

Hindamine ja audit

1. Kooskõlas ühe või mitme liidu institutsiooni kohaldatavate õigusaktidega ning asjaomases rahastamislepingus ja muus kohaldatavas lepingus sätestatud ulatuses võib liit teha tehnilisi, teaduslikke, finants- või muud liiki hindamisi ja auditeid Kanada üksuse ruumides, kes on asjaomase rahastamislepingu osaline, ning iga Kanada üksuse kolmanda osapoole ruumides, kes rakendab rahastamislepingut. Sellise hindamise ja auditi võivad läbi viia liidu ametnikud, eelkõige Euroopa Komisjoni ja Euroopa Kontrollikoja ametnikud, või muud Euroopa Komisjoni volitatud isikud. Täites oma ülesandeid Kanada territooriumil tegutsevad Euroopa Komisjon või muud Euroopa Komisjoni volitatud isikud kooskõlas Kanada õigusega.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud hindamise või auditi käigus võivad liidu ametnikud, eelkõige Euroopa Komisjoni ja Euroopa Kontrollikoja ametnikud ning muud Euroopa Komisjoni volitatud isikud vajadusel pääseda juurde kohtadele, töödele ja dokumentidele (elektroonilised ja paberil) ning kogu selliseks auditeerimiseks vajalikule teabele, sealhulgas saada auditeeritava füüsilise või juriidilise isiku või auditeeritava kolmanda isiku valduses olevatest dokumentidest või andmekandjate sisust füüsiline/elektroniline koopia ja väljavõtted.

3. Kanada ei võta meetmeid Kanadasse sisenemise või ruumidele juurdepääsu suhtes, et takistada või piirata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud hindamiste või auditite läbiviimist. Käesolevat lõiget ei tõlgendata nii, et see takistab Kanadal võtta vastu või säilitada üldkohaldatavaid meetmeid, sealhulgas üldisi viisanõudeid. Neid üldkohaldatavaid meetmeid ei käsitata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud hindamisi või auditeid tühistavate või kahjustavatena.

4. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud hindamisi ja auditeid võib teha pärast käesoleva lepingu protokolli kohaldamise peatamist vastavalt käesoleva lepingu artikli 19 lõikele 5, ajutise kohaldamise lõpetamist või käesoleva lepingu lõpetamist seoses liidu eelarvet täitva juriidilise kohustusega, mille liit on võtnud enne asjaomase protokolli kohaldamise peatamise, ajutise kohaldamise lõpetamise või käesoleva lepingu lõpetamise jõustumise kuupäeva.

ARTIKKEL 10

Liidu finantshuvide kaitse õigusnormide rikkumise eest

1. Euroopa Komisjon ja Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) võivad Kanada territooriumil korraldada asjaomase rahastamislepingu osaliseks oleva Kanada üksuse või lepingu alusel rahastamislepingut rakendava Kanada üksuse kolmanda osapoole suhtes haldusuurimisi, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi, kooskõlas asjaomase rahastamislepingu ja muu kohaldatava lepinguga ning nendes sätestatud ulatuses. Kõnealused uurimised viiakse läbi kooskõlas tingimustega, mis on kehtestatud ühe või mitme liidu institutsiooni kehtivate õigusaktidega. Oma ülesannete täitmisel Kanada territooriumil tegutsevad Euroopa Komisjon ja OLAF kooskõlas Kanada õigusega.
2. Kanada määratud kontaktpunkt teavitab asjakohasel juhul Euroopa Komisjoni või OLAFi mõistliku aja jooksul kõigist talle teatavaks saanud asjaoludest või kahtlustest, mis on seotud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rahastamislepingu või muu lepinguga seotud õigusnormide rikkumise, pettuse, kelmuse või muu ebaseadusliku tegevusega, mis kahjustab liidu finantshuve.
3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud haldusuurimise läbiviimisel võib kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi teha kõnealuses lõikes osutatud Kanada üksuse ja muu Kanada üksuse ruumides, kes sellega nõustub.
4. Kohapealsed kontrollid ja inspekteerimised valmistab ette ja viib läbi Euroopa Komisjon või OLAF tihedas koostöös Kanada määratud kontaktpunktiga. Määratud kontaktpunkti teavitatakse mõistliku aja jooksul kontrollide ja inspekteerimiste olemusest, eesmärgist ja õiguslikust alusest. Kanada kontaktpunkti määratud ametnikud võivad kohapealses kontrollis ja inspekteerimises osaleda.

5. Kanada määratud kontaktpunkti taotlusel võib kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi teha koos Euroopa Komisjoni või OLAFiga.

6. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud haldusuurimise läbiviimisel võivad liidu ametnikud pääseda juurde kogu asjaomast tegevust käsitlevale teabele ja asjaomastele dokumentidele, sealhulgas elektroonilistele andmetele, mis on vajalikud kohapealse kontrolli ja inspekteerimise nõuetekohaseks läbiviimiseks. Eelkõige võivad nad asjaomaseid dokumente kopeerida.

7. Kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud Kanada üksus on kohapealse kontrolli või inspekteerimise vastu, esitab Kanada määratud kontaktpunkt vastavalt Kanada õigusele teabe või dokumendid, mis aitavad Euroopa Komisjonil või OLAFil täita oma ülesandeid kohapealse kontrolli või inspekteerimise läbiviimisel. Sellega seoses võib Kanada määratud kontaktpunkt asjakohasel juhul hõlbustada Kanada pädevate asutuste teavitamist asjaoludest või kahtlustest, mis on saanud Euroopa Komisjonile või OLAFile kohapealse kontrolli või inspekteerimise käigus teatavaks seoses Kanadas toime pandud kuriteoga, et kaitsta tõendeid Kanadas toimunud kuriteo uurimiseks.

8. Euroopa Komisjon või OLAF teavitab Kanada määratud kontaktpunkti selliste kontrollide ja inspekteerimiste tulemustest. Eeskätt edastab Euroopa Komisjon või OLAF võimalikult kiiresti kontaktpunktile kõik asjaolud või kahtlused seoses õigusnormi rikkumisega, millest nad on kohapealse kontrolli või inspekteerimise käigus teadlikuks saanud.

9. Ilma et see piiraks Kanada kriminaalõiguse kohaldamist, võib Euroopa Komisjon määrata käesoleva artikli lõikes 1 osutatud Kanada üksustele haldusmeetmeid ja -karistusi kooskõlas liidu õigusaktidega.

10. Käesoleva artikli nõuetekohaseks rakendamiseks vahetavad Euroopa Komisjon või OLAF ja määratud kontaktpunkt korrapäraselt teavet ning konsulteerivad ühe lepinguosalise taotlusel teineteisega.
11. Kanada määrab OLAFiga tulemusliku koostöö tegemise ja teabe vahetamise soodustamiseks kontaktpunkti.
12. Euroopa Komisjoni või OLAFi ja määratud kontaktpunkti vaheline teabevahetus toimub konfidentsiaalsusnõudeid nõuetekohaselt arvesse võttes. Teabevahetuses edastatavaid isikuandmeid kaitstakse vastavalt kohaldatavatele õigusnormidele.

ARTIKKEL 11

Koostöö seoses liidu finantshuve kahjustavate kuritegudega

Kanada ametiasutused teevad koostööd kooskõlas kohaldatavate rahvusvahelise koostöö instrumentidega, sealhulgas Kanada ja liikmesriikide või liidu vahel kehtivatega, või kui see on Kanada riigisisese õigusega lubatud muul viisil lubatud, liidu või liikmesriikide asutustega, kes on pädevad uurima liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid ja nende eest vastutusele võtma, sealhulgas andma kohtu alla nimetatud kuritegude väidetavad toimepanijad ja kaasosalised. Kohaldatavate rahvusvahelise koostöö instrumentide kohaselt Kanadale esitatud taotlused võivad asjakohasel juhul hõlmata taotlusi, mis on esitatud seoses Euroopa Prokuratuuri uurimiste või süüdistuste esitamisega.

ARTIKKEL 12

Teabe jagamine

Lepinguosalised vahetavad artiklites 9 ja 10 osutatud hindamiste, auditite ja muude toimingutega seotud teavet, võttes nõuetekohaselt arvesse kummagi lepinguosalise konfidentsiaalsust ja andmekaitset käsitlevat õigust.

ARTIKKEL 13

Sissenõudmine ja täitmine

1. Euroopa Komisjon võib võtta vastu otsuse, millega kehtestatakse rahaline kohustus Kanada üksusele, kes on asjaomase rahastamislepingu osaline, kuid mitte riigile, seoses rahastamislepingust tulenevate nõuetega. Kui pärast kõnealusest otsusest teatamist Kanada üksusele vastavalt artiklile 14 ei tasu kõnealune üksus ettenähtud tähtaja jooksul makset, teatab Euroopa Komisjon otsusest Kanada määratud kontaktpunktile. Kanada tasub Euroopa Komisjonile rahalise kohustuse summa pärast otsuse teatavakstegemist, välja arvatud juhul, kui Euroopa Komisjon ei ole otsuse täitmiseks vajalikke standardmenetlusi lõpule viinud. Kui Kanada tasub rahalise kohustuse summa, võib Kanada taotleda selle summa tagasimaksmist Kanada üksuselt, kelle suhtes rahaline kohustus on kehtestatud, ning Euroopa Komisjon esitab tehtud makse kohta asjakohased dokumendid, kui Kanada seda taotleb.
2. Kanada teavitab määratud Kanada kontaktpunktist Euroopa Komisjoni.

3. Lõikes 1 osutatud Euroopa Komisjoni otsuste seaduslikkuse läbivaatamine ja selle täitmise peatamine kuulub Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.

ARTIKKEL 14

Suhtlemine ja teabevahetus

Liidu programmide või meetmete rakendamises või kontrollimises osalevad liidu institutsioonid ja asutused võivad suhelda otse, sealhulgas elektrooniliste teabevahetussüsteemide kaudu, iga Kanadas elava füüsilise isikuga või Kanadas asuva juriidilise isikuga, kes saab liidult rahalist toetust, ning liidu rahaliste vahendite rakendamisega seotud kolmanda isikuga, kes elab või kelle asukoht on Kanadas, eesmärgil, mis on seotud kõnealuse liidu programmi või meetme rakendamiseks sõlmitud rahastamislepingu ja muu kohaldatava lepinguga. Need füüsilised, juriidilised ja kolmandad isikud võivad esitada otse liidu institutsioonidele ja asutustele asjakohase teabe ja asjakohased dokumendid, mille nad peavad esitama asjaomase rahastamislepingu ja muude kohaldatavate lepingute alusel, mis on sõlmitud kõnealuse programmi või meetme rakendamiseks, kooskõlas kõnealuse programmi või meetme suhtes kohaldatavate liidu õigusaktidega.

ARTIKKEL 15

Ühiskomitee

1. Lepinguosalised asutavad ühiskomitee. Ühiskomitee moodustatakse liidu ja Kanada esindajatest.

2. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, tegutseb ühiskomitee vastavalt käesoleva lepingu I lisas sätestatud ühiskomitee kodukorrale.
3. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, on ühiskomitee ülesanded järgmised:
 - a) käesoleva lepingu ja selle protokollide rakendamise, eelkõige järgmise hindamine ja läbivaatamine:
 - i) Kanada õigussubjektide osalemine ja tulemused liidu programmides ja meetmetes;
 - ii) kui see on asjakohane, siis vastastikuse avatuse tase kummagi lepinguosalise õigussubjektidele osalemiseks teise lepinguosalise programmides, projektides, meetmetes või tegevustes või nende osades;
 - iii) käesoleva lepingu protokollidega hõlmatud liidu programmide või meetmete suhtes kohaldatava osamaksu mehhanismi ja asjakohasel juhul automaatse korrigeerimismehhanismi rakendamine;
 - iv) teabevahetus ja, kui see on asjakohane, siis tulemuste, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kasutamist käsitlevate võimalike küsimuste läbivaatamine, ning
 - v) kummagi lepinguosalise taotlusel osalustasu ja 2027. aastale järgnevate aastate osalustasu kohanduste arutamine;

- b) kummagi lepinguosalise taotluse korral piirangute arutamine, mida üks lepinguosaline või mõlemad lepinguosalsed on kohaldanud või kavandanud seoses juurdepääsuga oma vastavatele teadusuuringute ja innovatsiooniprogrammidele, sealhulgas eelkõige meetmete puhul, mis on seotud nende strateegiliste varade, huvide, sõltumatuse või turvalisusega;
 - c) koostöö parandamise ja arendamise võimaluste uurimine;
 - d) käesoleva lepingu protokollidega hõlmatud programmide või meetmetega seotud poliitikasuundade ja prioriteetide ühine arutamine;
 - e) käesoleva lepingu ja selle protokollide, sealhulgas uute õigusaktide, meetmete või riiklike programmide rakendamiseks olulise teabe vahetamine ning
 - f) Kanada liidu programmides või meetmetes või nende osades osalemise eritingimusi käsitlevate uute protokollide väljatöötamine, kaalumine või vastuvõtmine, käesoleva lepingu kehtivate protokollide või käesoleva lepingu artikli 6 lõike 4 või artiklite 9, 10 või 11 või käesoleva lepingu I lisa muudatuste väljatöötamine, kaalumine või vastuvõtmine kooskõlas artikliga 16 ning lepinguosaliste kohaldatavate õiguslike nõuete või menetlustega.
4. Ühiskomitee võib moodustada ekspertide tasandil ajutise töörühma või nõuandeorgani, mis võib aidata kaasa käesoleva lepingu rakendamisele.
5. Ühiskomitee tuleb kokku vähemalt kord aastas ja lepinguosalise taotlusel siis, kui eriasjaolud seda nõuavad.

ARTIKKEL 16

Ühiskomitee otsused

1. Ühiskomitee võtab oma otsused vastu konsensuse alusel.
2. Kui ühiskomitee esindajad on eelnevalt nõuetekohaselt volitatud, kui see on vajalik kohaldatavate õiguslike menetluste kohaselt, võib ühiskomitee välja töötada ja kaaluda järgmist:
 - a) käesoleva lepingu uued protokollid Kanada osalemise eritingimuste kohta liidu programmides või meetmetes või nende osades;
 - b) käesoleva lepingu kehtivate protokollide muudatused;
 - c) käesoleva lepingu artikli 6 lõike 4 muudatused;
 - d) käesoleva lepingu artiklite 9, 10 või 11 muudatused, kui need on vajalikud, et võtta arvesse ühe või mitme liidu institutsiooni õigusaktidesse tehtud muudatusi, või
 - e) käesoleva lepingu I lisa muudatused.
3. Olenemata käesoleva lepingu artikli 19 lõikest 13 ja pärast seda, kui ühiskomitee esindajaid on eelnevalt nõuetekohaselt volitatud, kui see on vajalik kohaldatavate õiguslike menetluste kohaselt, võib ühiskomitee oma otsusega vastu võtta:
 - a) käesoleva lepingu uued protokollid Kanada osalemise eritingimuste kohta liidu programmides või meetmetes või nende osades;

- b) käesoleva lepingu kehtivate protokollide muudatused;
- c) käesoleva lepingu artikli 6 lõike 4 muudatused;
- d) käesoleva lepingu artiklite 9, 10 või 11 muudatused, kui need on vajalikud, et võtta arvesse ühe või mitme liidu institutsiooni õigusaktidesse tehtud muudatusi, või
- e) käesoleva lepingu I lisa muudatused,

mis on välja töötatud käesoleva artikli lõike 2 alusel.

4. Iga käesoleva artikli lõike 3 kohases otsuses täpsustavad esindajad ühiskomitees, et kui lepinguosalise õigussüsteem seda nõuab, jõustuvad käesoleva lepingu uued protokollid või olemasolevate protokollide või käesoleva lepingu nende osade muudatused, mis on hõlmatud käesoleva artikli lõikega 3, pärast seda, kui lepinguosalised on kirjalikult teatanud õiguslike nõuete ja menetluste lõpuleviimisest, või otsuses täpsustatud hilisemal kuupäeval.

ARTIKKEL 17

Kohaldatav õigus

Käesolevat lepingut rakendatakse kooskõlas kummagi lepinguosalise territooriumil kohaldatava õigusega.

ARTIKKEL 18

Konsultatsioonid

1. Lepinguosalised püüavad heas usus lahendada kõik käesoleva lepingu tõlgendamisest või rakendamisest tulenevad küsimused ühiskomitees toimuvate arutelude teel.
2. Kui käesoleva lepingu tõlgendamisest või rakendamisest tulenevat küsimust ei ole võimalik lahendada ühiskomitees kahe kuu jooksul pärast seda, kui emb-kumb lepinguosaline on selle tõstatanud, võib lepinguosaline taotleda selles küsimuses konsultatsioone teise lepinguosalisega. Lepinguosalised lahendavad kõik erimeelsused läbirääkimiste teel.

ARTIKKEL 19

Lõppsätted

1. Käesolev leping jõustub kuupäeval, mil üks lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele viimasena lepingu jõustamiseks vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest. Seda kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2024.
2. Lepinguosalised võivad käesolevat lepingut kuni selle jõustumiseni ajutiselt kohaldada kooskõlas oma sisemenetluste ja õigusega. Ajutine kohaldamine algab nendest kuupäevadest hilisemal, mil mõlemad lepinguosalistes on teatanud teineteisele vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest.

3. Kui üks lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele, et ta ei vii lõpule käesoleva lepingu jõustumiseks vajalikke sisemenetlusi, lõpetatakse käesoleva lepingu ajutine kohaldamine kuupäeval, mil teine lepinguosaline saab kõnealuse teate, mis on samuti käesoleva lepingu tähenduses lepingu lõpetamise kuupäev. Ühiskomitee otsuste kohaldamine lõpeb samal kuupäeval.
4. Liit võib peatada käesoleva lepingu asjaomase protokolliga kohaldamise, kui Kanada ei maksa osaliselt või täielikult asjaomase liidu programmi või meetme kohast osamaksu.
5. Nagu on sätestatud käesoleva artikli lõikes 4, saadab Euroopa Komisjon maksmata jätmise korral, mis võib märkimisväärselt ohustada asjaomase liidu programmi või meetme rakendamist ja juhtimist, ametliku meeldetuletuskirja. Kui 20 tööpäeva jooksul pärast ametliku meeldetuletuskirja saatmist ei ole makset tehtud, teatab Euroopa Komisjon Kanadale käesoleva lepingu asjaomase protokolliga kohaldamise peatamisest ametliku teatega, mis jõustub 15 päeva pärast seda, kui Kanada on kõnealuse teate kätte saanud.
6. Kui käesoleva lepingu protokolliga kohaldamine peatatakse käesoleva artikli lõike 5 alusel, ei ole Kanada üksustel õigust osaleda liidu väljavalimismenetlustes, mis ei ole peatamise jõustumise ajaks veel lõpule viidud. Liidu väljavalimismenetlus loetakse lõpuleviiduks, kui selle menetluse tulemusena on võetud juriidilised kohustused.
7. Käesoleva artikli lõike 5 kohane peatamine ei mõjuta enne peatamise jõustumist asjaomase liidu programmi või meetme raames Kanada üksuste suhtes võetud juriidilisi kohustusi. Selliste juriidiliste kohustuste suhtes kohaldatakse jätkuvalt käesoleva lepingu asjaomast protokolliga.

8. Liit teavitab Kanadat viivitamata, kui maksmisele kuuluva osamaksu kogusumma on liidule laekunud. Käesoleva artikli lõike 5 kohane peatamine kaotab kehtivuse kõnealuse teate esitamise kuupäeval.

9. Kanada üksused võivad osaleda asjaomase liidu programmi või meetme raames väljavalimismenetlustes, mis algatatakse pärast kuupäeva, mil käesoleva artikli lõike 5 kohane peatamine lõpeb, ja muudes enne seda kuupäeva algatatud väljavalimismenetlustes, mille puhul taotluste esitamise tähtajad ei ole möödunud.

10. Kumbki lepinguosaline võib käesoleva lepingu igal ajal lõpetada, esitades teisele lepinguosalisele kirjaliku teate lepingu lõpetamise kavatsuse kohta. Lepingu lõpetamine jõustub kolm kalendrikuud pärast kuupäeva, mil teine lepinguosaline saab sellise teate. Käesoleva lepingu tähenduses on lõpetamise kuupäev lõpetamise jõustumise kuupäev.

11. Kui käesoleva lepingu ajutine kohaldamine lõpetatakse vastavalt käesoleva artikli lõikele 3 või leping lõpetatakse vastavalt käesoleva artikli lõikele 10, lepivad lepinguosalisel kokku, et:

- a) projektid, meetmed või tegevused või nende osad, mille suhtes on käesoleva lepingu ajutise kohaldamise ajal või pärast käesoleva lepingu jõustumist ja enne käesoleva lepingu ajutise kohaldamise lõpetamist või lepingu lõpetamist võetud juriidilised kohustused, jätkuvad kuni nende lõpuleviimiseni käesolevas lepingus ja käesoleva lepingu protokollides sätestatud tingimustel;

- b) aasta N, mille jooksul käesoleva lepingu ajutine kohaldamine või käesolev leping lõpetatakse, asjaomase liidu programmi või meetme osamaks makstakse täielikult vastavalt käesoleva lepingu artiklile 6 ja käesoleva lepingu asjaomastes protokollides esitatud reeglitele. Kui kohaldatakse kohandamismehhanismi, kohandatakse aasta N asjaomasele liidu programmile või meetmele eraldatavat tegevustoetust vastavalt käesoleva lepingu artiklile 7. Programmide või meetmete puhul, mille suhtes kohaldatakse nii kohandamismehhanismi kui ka automaatset korrigeerimismehhanismi, kohandatakse aasta N asjakohast tegevustoetust vastavalt käesoleva lepingu artiklile 7 ja korrigeeritakse vastavalt käesoleva lepingu artiklile 8. Liidu programmide või meetmete puhul, mille suhtes kohaldatakse üksnes korrigeerimismehhanismi, korrigeeritakse aasta N asjakohast tegevustoetust vastavalt käesoleva lepingu artiklile 8. Aastal N asjaomasele liidu programmile või meetmele osamaksu osana makstud osalustasu ei kohandata ega korrigeerita;
- c) kui kohandamismehhanismi kohaldatakse pärast aastat, mil käesoleva lepingu ajutine kohaldamine või käesolev leping lõpetatakse, kohandatakse vastavalt käesoleva lepingu artiklile 7 tegevustoetusi, mis on makstud asjaomasele liidu programmile või meetmele nende aastate eest, mil käesolevat lepingut kohaldati. Liidu programmide või meetmete puhul, mille suhtes kohaldatakse nii kohandamismehhanismi kui ka automaatset korrigeerimismehhanismi, kohandatakse neid tegevustoetusi vastavalt käesoleva lepingu artiklile 7 ja korrigeeritakse automaatselt vastavalt käesoleva lepingu artiklile 8. Liidu programmide või meetmete puhul, mille suhtes kohaldatakse üksnes korrigeerimismehhanismi, korrigeeritakse asjakohast tegevustoetust automaatselt vastavalt käesoleva lepingu artiklile 8.

12. Lepinguosalised määravad vastastikusel kokkuleppel kindlaks kõik muud käesoleva lepingu ajutise kohaldamise lõpetamise või lepingu lõpetamise tagajärjed.

13. Kui artiklis 16 ei ole sätestatud teisiti, võib käesolevat lepingut muuta üksnes kirjalikult lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel. Käesoleva lõike kohaste muudatuste jõustumisega seoses järgitakse sama menetlust, mida kohaldatakse käesoleva lepingu jõustumisega seoses vastavalt käesoleva artikli lõikele 1.

14. Kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud teisiti, moodustavad käesoleva lepingu protokollid ja lisad käesoleva lepingu lahutamatu osa.

15. Käesolev leping koostatakse kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentset.

Koostatud ... [koht] ... aasta ... kuu ... päeval

Euroopa Liidu nimel

Kanada nimel

ÜHISKOMITEE KODUKORD

ARTIKKEL 1

Ülesanded

Käesoleva lepingu artikliga 15 asutatud ühiskomitee täidab käesoleva lepingu artiklites 15 ja 16 sätestatud ülesandeid ja kohustusi.

ARTIKKEL 2

Koosseis ja eesistuja

1. Ühiskomitee moodustatakse liidu ja Kanada esindajatest.
2. Ühiskomiteed juhivad ühiselt kõrgemad ametnikud või nende määratud isikud, kes tegutsevad vastavalt liidu ja Kanada esindajatena.
3. Liit ja Kanada teatavad teineteisele vastavalt liidu ja Kanada ühiskomitee kaasesistujateks olevate ametnike nimed, ametikohad ja kontaktandmed. Kõnealused ametnikud jätkavad vastavalt liidu või Kanada kaasesimehe ülesannete täitmist kuni kuupäevani, mil vastavalt kas liit või Kanada on teatanud teisele lepinguosalisele uuest kaasesimehest.

4. Kaasesistuja volitus esindada vastavalt liitu või Kanadat kehtib kuni kuupäevani, mil teist lepinguosalist on uuest kaasesistujast teavitatud.

ARTIKKEL 3

Sekretariaat

1. Ühiskomitee sekretariaat (edaspidi „sekretariaat“) koosneb liidu ametnikust ja Kanada ametnikust. Sekretariaat täidab talle käesoleva kodukorraga pandud ülesandeid.
2. Liit ja Kanada teatavad teineteisele vastavalt liidu ja Kanada poolt ühiskomitee sekretariaadi liikmeteks määratud ametnike nimed, ametikohad ja kontaktandmed. Kõnealused ametnikud jätkavad tegutsemist vastavalt liitu või Kanadat esindava sekretariaadi liikmena kuni kuupäevani, mil kas liit või Kanada on teisele lepinguosalisele teatanud uuest ametnikust.

ARTIKKEL 4

Koosolekud

1. Ühiskomitee tuleb üldjuhul kokku vaheldumisi Brüsselis ja Kanadas, kui kaasesistujad ei otsusta teisiti. Ühiskomitee koosolekud võivad toimuda ka video- või telekonverentsi teel, kui kaasesistujad on selles kokku leppinud.

2. Koosolekute vahelisel ajal teeb ühiskomitee oma tööd ja vahetab pidevalt käesoleva lepingu ja selle protokollidega seotud teavet mis tahes olemasolevate sidevahendite kaudu, eelkõige e-kirjade vahetamise teel.

ARTIKKEL 5

Koosolekutel osalemine

1. Mõistliku aja jooksul enne iga koosolekut teatavad liit ja Kanada teineteisele sekretariaadi kaudu oma delegatsioonide kavandatava koosseisu ning täpsustavad kummagi lepinguosalise esindajana tegutseva delegatsiooni iga liikme nime ja ametikoha.
2. Kui see on asjakohane, võivad kaaseesistujad vastastikusel kokkuleppel kutsuda ühiskomitee koosolekutele eksperte (kes ei ole valitsusametnikud), kes annavad teavet konkreetse teema kohta ning kes osalevad üksnes koosoleku nendel osadel, kus seda konkreetset teemat arutatakse.
3. Koosolekut korraldava ja osalejaid vastuvõtva lepinguosalise esindaja määrab pärast teise lepinguosalise heakskiidu saamist kindlaks koosoleku kuupäeva ja koha.

ARTIKKEL 6

Dokumendid

Ühiskomitee nõupidamiste aluseks olevad kirjalikud dokumendid nummerdatakse ja sekretariaat edastab need liidule ja Kanadale.

ARTIKKEL 7

Kirjavahetus

1. Liit ja Kanada saadavad oma kirjad ühiskomiteele sekretariaadi kaudu. See kirjavahetus võib toimuda igasuguses kirjalikus vormis, sealhulgas e-posti teel.
2. Sekretariaat tagab, et ühiskomiteele adresseeritud kirjad edastatakse kaaseesistujatele ja saadetakse asjakohasel juhul artikli 6 kohaselt laiali.
3. Kõik kaaseesistujate saadetud või isiklikult neile adresseeritud kirjad tuleb edastada sekretariaadile ja asjakohasel juhul artikli 6 kohaselt laiali saata.

ARTIKKEL 8

Päevakord

1. Iga koosoleku esialgse päevakorra kavandi koostab sekretariaat. Vähemalt neli nädalat enne koosoleku toimumise kuupäeva koostab koosolekut korraldava lepinguosalise sekretariaadi liikmena tegutsev ametnik esialgse päevakorra kavandi, millele ta lisab iga päevakorrapunktiga seotud dokumendid, ning edastab selle märkuste tegemiseks teise lepinguosalise sekretariaadi liikmele. Kui sekretariaat on koostanud esialgse päevakorra kavandi ja lisanud sellele asjakohased dokumendid, edastatakse see kaaseesistujatele heakskiitmiseks hiljemalt 10 päeva enne koosoleku toimumise kuupäeva.
2. Esialgne päevakord sisaldab lepinguosaliste taotletud punkte, sealhulgas kõiki käesoleva lepingu artikli 18 alusel tõstatatavaid punkte. Taotlused punkti lisamiseks esialgsesse päevakorda koos asjakohaste dokumentidega esitatakse sekretariaadile hiljemalt 15 päeva enne koosoleku algust.
3. Erandjuhtudel võivad kaaseesistujad ühiselt otsustada, et käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaegu lühendatakse.
4. Ühiskomitee võtab päevakorra vastu iga koosoleku alguses.
5. Punkte, mida päevakorra kavandis ei ole, võib koosolekul lisada ning muid päevakorra kavandi punkte välja jätta, edasi lükata või muuta, kui mõlemad kaaseesistujad nii ühiselt otsustavad.

ARTIKKEL 9

Läbipaistvus ja juurdepääs dokumentidele

1. Ühiskomitee koosolekud ei ole avalikud, kui kaaseesistujad ei otsusta ühiselt teisiti.
2. Lepinguosaline võib otsustada avaldada ühiskomitee otsused oma ametlikus teatajas või internetis, olles eelnevalt konsulteerinud teise lepinguosalisega. Otsused, millega võetakse vastu uusi protokolle või olemasolevate protokollide, käesoleva lepingu artikli 6 lõike 4, artiklite 9, 10 või 11 või käesoleva lisa muudatusi, avaldatakse alles siis, kui need jõustuvad vastavalt käesoleva lepingu artikli 16 lõikele 4.
3. Kui liit või Kanada esitab ühiskomiteele konfidentsiaalset või tema kohaldatava õiguse kohaselt avalikustamise eest kaitstud teavet, käsitab teine lepinguosaline saadud teavet konfidentsiaalsena.
4. Kumbki lepinguosaline menetleb ühiskomitee dokumentidele juurdepääsu taotlusi kooskõlas oma kohaldatava õigusega.
5. Kui Euroopa Komisjon esitab ühiskomiteele konfidentsiaalset või avalikustamise eest kaitstud teavet oma asjakohaste infoturbe-eeskirjade alusel, tagab Kanada saadud teabe võrreldava konfidentsiaalsuse ja kaitse taseme. Kui Kanada esitab ühiskomiteele teavet, mis on konfidentsiaalne või tema kohaldatava õiguse kohaselt avalikustamise eest kaitstud, käsitab Euroopa Komisjon saadud teavet konfidentsiaalsena.

ARTIKKEL 10

Protokoll

1. Kõiki ühiskomitee koosolekuid protokollitakse.
2. Iga koosoleku protokollu kavandi koostab koosolekut korraldava lepinguosalise sekretariaadi liikmena tegutsev ametnik 15 päeva jooksul pärast koosoleku lõppu, kui kaaseesistujad ei otsusta ühiselt teisiti. Protokollu kavand edastatakse märkuste tegemiseks teise lepinguosalise sekretariaadi liikmele. Viimane võib esitada märkusi 30 päeva jooksul alates protokollu kavandi kättesaamise kuupäevast.
3. Protokollis võetakse kokku iga päevakorrapunkt, esitades asjakohasel juhul järgmise teabe:
 - a) ühiskomiteele esitatud dokumendid;
 - b) kõik avaldused, mille protokollu lisamist lepinguosaline taotles, ning
 - c) konkreetsete päevakorrapunktide kohta vastu võetud otsused, tehtud avaldused ja vastu võetud operatiivjärelused.

Protokollu kantakse koosolekul osalejate nimekirja, kus on osalejate nimed, ametinimetused ja see, millistes ülesannetes nad koosolekul osalesid.

4. Kaasesistujad kiidavad protokollile heaks ja allkirjastavad selle kahe kuu jooksul pärast koosolekut või mõnel muul kaasesistujate määratud kuupäeval. Kaasesistujad võivad ühiselt otsustada, et see nõue täidetakse elektrooniliste koopiade allkirjastamise ja vahetamise teel. Mõlemad lepinguosalised hoiavad alles protokollile autentse versiooni.
5. Kahe tööpäeva jooksul pärast ühiskomitee koosolekut koostab ühiskomitee sekretariaat ka protokollile kokkuvõtte ja esitab selle võimalikult kiiresti kaasesistujatele heakskiitmiseks. Kui ühiskomitee kaasesistujad on kokkuvõtte teksti heaks kiitnud, võivad lepinguosalised protokollile kokkuvõtte avalikustada.

ARTIKKEL 11

Otsused

1. Vastavalt käesoleva lepingu artiklile 16 võtab ühiskomitee otsused vastu konsensuse alusel. Sekretariaat registreerib kõik otsused seerianumbri all koos viitega nende vastuvõtmise kuupäevale.
2. Ühiskomitee võtab otsused vastu kirjalikult ja kaasesistujate vahelise teadete vahetamise teel, kui lepinguosalised ei otsusta asjaomase otsusega seoses ühiselt teisiti.
3. Üks kaasesistuja esitab otsuse eelnõu teksti kirjalikult teisele kaasesistujale, kes on eelnevalt selleks nõuetekohaselt volitatud kooskõlas kohaldatavate sisemenetlustega, kui see on nõutav.

4. Kui teine lepinguosaline ei väljenda oma nõusolekut, arutatakse kavandatud otsust ühiskomitee tulevasel koosolekul, kus see võidakse vastu võtta.
5. Otsuse eelnõu loetakse vastuvõetuks, kui teine lepinguosaline on väljendanud oma kirjalikku nõusolekut, välja arvatud juhul, kui otsuse eelnõu on seotud artikli 16 lõike 2 alusel välja töötatud või kaalutud otsusega, mis juhul võetakse see vastu artikli 16 lõike 3 kohaselt.
6. Ühiskomitee koosolekute vahelisel ajal tehtud otsused kantakse ühiskomitee järgmise koosoleku protokollis.
7. Ilma et see piiraks käesoleva lepingu artikli 16 lõike 4 kohaldamist, kirjutavad igale otsusele alla ühiskomitee kaasesimehed, sealhulgas juhul, kui nad on eelnevalt nõuetekohaselt volitatud vastavalt kohaldatavatele õiguslikele menetlustele, kui see on nõutav.
8. Kui käesoleva lepingu artikli 16 lõikest 4 ei tulene teisiti, täpsustatakse ühiskomitee vastuvõetud otsustes nende jõustumise kuupäev.

ARTIKKEL 12

Isikuandmete kaitse

Artiklites 9, 10 ja 11 osutatud dokumendid avaldatakse kooskõlas mõlema lepinguosalise kohaldatavate andmekaitse normidega, sealhulgas isikuandmete kaitsega.

ARTIKKEL 13

Töörühmad ja nõuandeorganid

1. Vastavalt käesoleva lepingu artikli 15 lõikele 4 võib ühiskomitee otsustada luua ekspertide töörühma või nõuandeorgani või selle laiali saata. Ühiskomitee määrab kindlaks iga töörühma või nõuandeorgani koosseisu ja ülesanded ning võib neid vajaduse korral muuta.
2. Töörühm või nõuandeorgan aitab kaasa ühiskomitee tööle ja abistab ühiskomiteed tema ülesannete täitmisel, sealhulgas koostab ühiskomiteele heakskiitmiseks aruandeid või otsuste eelnõusid, kui ühiskomitee seda nõuab. Käesoleva lõike kohaste otsuste eelnõusid kaalutakse ja need töötatakse välja kooskõlas käesoleva lepingu artikli 16 lõikega 2.
3. Töörühm või nõuandeorgan tulevad kokku nii tihti, kui seda on vaja tema ülesannete täitmiseks, ja annab aru ühiskomiteele.
4. Töörühma ja nõuandeorgani loomine ja toimimine ei takista lepinguosalisi esitamast mis tahes küsimust otse ühiskomiteele.
5. Ühiskomitee kodukorda kohaldatakse *mutatis mutandis* ühiskomitee loodud töörühma ja nõuandeorgani suhtes.

ARTIKKEL 14

Keeled

Ühiskomitee töökeel on inglise keel.

ARTIKKEL 15

Kulud

1. Lepinguosalised kannavad ühiskomitee ning töörühmade ja nõuandeorganite koosolekutel osalemisega seotud kulud ise.
 2. Koosolekute korraldamisega seotud kulud kannab koosolekut korraldav lepinguosaline.
-

PROTOKOLL,
MIS KÄSITLEB KANADA ÜHINEMIST
TEADUSUURINGUTE JA INNOVATSIOONI RAAMPROGRAMMIGA
„EUROOPA HORIZONT“ (2021–2027)

ARTIKKEL 1

Assotsieerumise ulatus

Kanada osaleb assotsieerunud riigina Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/695¹ kõige hilisema versiooni artikli 4 lõike 1 punktis b osutatud teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis „Euroopa horisont“ (edaspidi „programm „Euroopa horisont““) ja panustab selle II sambasse „Üleilmsed probleemid ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime“, mida rakendatakse eriprogrammi kaudu, mis on loodud nõukogu otsuse (EL) 2021/764² kõige hilisema versiooniga.

ARTIKKEL 2

Programmis „Euroopa horisont“ osalemise lisatingimused

1. Enne otsuse tegemist selle kohta, kas Kanada üksustel on õigus osaleda liidu strateegiliste varade, huvide, sõltumatuse või turvalisusega seotud meetmes vastavalt määruse (EL) 2021/695 artikli 22 lõikele 5, võib Euroopa Komisjon nõuda konkreetset teavet või kinnitusi, näiteks:
 - a) teave selle kohta, kas liidu üksustele on antud või antakse vastastikune juurdepääs Kanada olemasolevatele ja kavandavatele programmidele, projektidele või meetmetele või nende osadele, mis on samaväärsed programmi „Euroopa horisont“ asjaomase meetmega;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

² Nõukogu 10. mai 2021. aasta otsus (EL) 2021/764, millega kehtestatakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Euroopa horisont“ rakendamise eriprogramm ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2013/743/EL (ELT L 167I, 12.5.2021, lk 1).

- b) teave selle kohta, kas Kanada on kehtestanud riikliku investeeringute taustauuringu mehhanismi, ning kinnitused selle kohta, et Kanada asutused annavad Euroopa Komisjonile aru ja konsulteerivad Euroopa Komisjoniga iga võimaliku juhtumi korral, kui nad on sellise mehhanismi kohaldamise käigus saanud teada välisinvesteeringust või ülevõtmisest, mida kavandab Kanada õigussubjekti väljaspool Kanadat asuv või kontrollitav üksus, mis on saanud programmi „Euroopa horisont“ raames rahalist toetust liidu strateegiliste varade, huvide, sõltumatuse või turvalisusega seotud meetmest, tingimusel et Euroopa Komisjon edastab Kanadale loetelu asjaomastest Kanada üksustest pärast toetuslepingute allkirjastamist nende üksustega, ning
- c) kinnitused selle kohta, et ühegi tulemuse, tehnoloogia, teenuse ja toote suhtes, mille Kanada üksused on asjaomaste meetmete raames välja töötanud, ei kohaldata meetme rakendamise ajal ja nelja aasta jooksul pärast meetme lõppu piiranguid nende ekspordile liidu liikmesriikidesse. Kanada jagab igal aastal, meetme rakendamise ajal ja neli aastat pärast meetme lõppu ajakohastatud riiklike ekspordipiirangute loetelu.
2. Kanada üksused võivad osaleda Teadusuuringute Ühiskeskuse tegevuses tingimustel, mis on samaväärsed liidu üksuste suhtes kohaldatavate tingimustega, välja arvatud juhul, kui on vaja piiranguid, et tagada kooskõla käesoleva artikli lõike 1 rakendamisest tuleneva osalemise ulatusega.
3. Kui liit rakendab programmi „Euroopa horisont“ Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 185 ja 187 kohaldamise kaudu, võivad Kanada ja Kanada üksused osaleda nimetatud sätete alusel loodud õiguslikes struktuurides kooskõlas nende õiguslike struktuuride loomiseks vastu võetud või tulevikus vastu võetavate liidu õigusaktidega.

4. Kanadat teavitatakse korrapäraselt Teadusuuringute Ühiskeskuse tegevusest, mis on seotud Kanada osalemisega programmis „Euroopa horisont“, eelkõige Teadusuuringute Ühiskeskuse mitmeaastastest tööprogrammidest. Teadusuuringute Ühiskeskuse juhatajate nõukogu koosolekutele võib Kanada esindaja kutsuda osalema vaatlejana seoses Kanada osalemist programmis „Euroopa horisont“ puudutava küsimusega.
5. Pidades silmas Kanada osalemist programmi „Euroopa horisont“ II sambas, on Kanada esindajatel õigus osaleda otsuse (EL) 2021/764 artiklis 14 osutatud komitees hääleõiguseta vaatlejatena Kanadat puudutavates küsimustes, kui komitee arutab programmi „Euroopa horisont“ II samba rakendamisega seotud küsimusi. Selline osalemine toimub kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 5. Kanada esindajate kulud komitee koosolekutele sõitmiseks hüvitatakse turistiklassi pileti väärtuses. Kõigis muudes küsimustes reguleeritakse reisi- ja elamiskulude hüvitamist samade reeglitega, mida kohaldatakse liidu liikmesriikide esindajate suhtes.
6. Kumbki lepinguosaline püüab kooskõlas oma õigusnormidega hõlbustada käesoleva protokolliga hõlmatud tegevuses osalevate isikute riiki sisenemist ja seal ajutist viibimist, sealhulgas külastuste ja teadusuuringute eesmärgil, ning selliste tegevuste tarbeks mõeldud kaupade ja teenuste piiriülest liikumist.
7. Seadmeid, mida lähetav lepinguosaline annab käesoleva protokolliga hõlmatud ühistegevuseks, käsitatakse teaduslike ja mittekaubanduslike seadmetena ning vastuvõttev lepinguosaline teeb tööd selle nimel, et saada sellistele seadmetele tollimaksuvaba sissepääs vastavalt oma rahvusvahelistele kohustustele ja õigusele.

ARTIKKEL 3

Vastastikkus

1. Liidus asutatud õigussubjektid võivad kooskõlas Kanada õiguse ja meetmetega osaleda Kanada programmides, projektides ja meetmetes, mis on samaväärsed programmi „Euroopa horisont“ II samba omadega.
2. Kanada samaväärsete programmide, projektide ja meetmete mittetäielik loetelu, mis on vastastikku avatud liidus asutatud õigussubjektidele, on esitatud käesoleva protokolli II lisas.
3. Kanada rahastab liidus asutatud õigussubjekte vastavalt Kanada õigusele, millega reguleeritakse teadus- ja innovatsiooniprogrammide, projektide ja meetmete elluviimist. Kui rahastamist ei toimu, võivad liidus asutatud õigussubjektid osaleda oma vahenditega.

ARTIKKEL 4

Avatud teadus

Lepinguosalised edendavad ja soodustavad oma programmides, projektides ja meetmetes vastastikku avatud teaduse tavasid kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ reeglite ja asjakohaste Kanada meetmetega.

ARTIKKEL 5

Osamaksu, kohandamismehhanismi ja automaatset korrektsioonimehhanismi käsitlevad üksikasjalikud reeglid

1. Reeglid, millega reguleeritakse Kanada osamaksu programmi „Euroopa horisont“ II sambale, on esitatud käesoleva protokollis I lisan.
2. Seoses Kanada tegevustoetusega programmile „Euroopa horisont“ kohaldatakse automaatset korrigeerimismehhanismi. Seoses Kanada tegevustoetusega programmile „Euroopa horisont“ ei kohaldata käesoleva lepingu artiklis 7 sätestatud kohandamismehhanismi.
3. Automaatne korrigeerimismehhanism põhineb Kanada ja Kanada üksuste tulemustel programmi „Euroopa horisont“ II samba nendes osades, mida rakendatakse konkurentsipõhiste toetuste kaudu.
4. Automaatse korrigeerimismehhanismi kohaldamise üksikasjalikud reeglid on sätestatud käesoleva protokollis I lisan.

ARTIKKEL 6

Peatamine vastastikusel kokkuleppel

1. Kui summa, mille Euroopa Komisjon arvutas Kanada taotlusel aastal N+2 vastavalt käesoleva lepingu artiklis 8 sätestatud meetodile, on suurem kui 20 % vastavast tegevustoetusest aastal N, võib Kanada taotleda käesoleva lepingu protokollis kohaldamise peatamist taotluse esitamise aastale järgneval eelarveaastal.

2. Kui Kanada esitab käesoleva artikli lõike 1 kohase peatamistaotluse, saadab liit 30 päeva jooksul pärast taotluse saamist kirjaliku vastuse. Kui liit kinnitab Kanada taotluse heakskiitmist, jõustub käesoleva protokolli kohaldamise peatamine peatamistaotluse kättesaamisele järgneva aasta jaanuari esimesel päeval.
3. Ilma et see piiraks määruse (EL) 2021/695 artikli 22 ja kõnealuse määruse artikli 23 lõikes 2 osutatud erandite kohaldamist, ei ole Kanada üksustel juhul, kui käesoleva protokolli kohaldamine peatatakse käesoleva artikli lõike 2 kohaselt, õigust osaleda väljavalimismenetlustes, mida rahastatakse selle eelarveaasta kulukohustuste assigneeringutest, mille puhul käesoleva protokolli kohaldamine on peatatud.
4. Aastal, mil käesoleva protokolli kohaldamine on käesoleva artikli lõike 2 kohaselt peatatud ja mille eest Kanada oleks maksnud osalustasu, kui kohaldamist ei oleks peatatud, ei maksa Kanada tegevustoetust. Kanada maksab peatatud aasta eest siiski iga-aastast osalustasu, mis vastab peatamise jõustumisele eelnenud aasta osalustasule, mida suurendatakse 1,0 protsendipunkti võrra.
5. Kanada võib igal ajal taotleda käesoleva artikli lõike 2 kohase peatamise lõpetamist. Liit saadab kirjaliku vastuse 30 päeva jooksul pärast taotluse saamist. Kui liit nõustub Kanada taotlusega, kaotab peatamine kehtivuse järgmise aasta esimesel päeval või tagasiulatuvalt jooksva aasta esimesel päeval, kui lepinguosalised ühiselt nii otsustavad. Kui peatamine lõpetatakse tagasiulatuvalt, maksab Kanada vastava aasta osamaksu täies ulatuses. Iga-aastane osalustasu, mille Kanada on vastava aasta eest juba maksnud, arvatakse maha käesoleva lepingu artiklis 6 sätestatud meetodi kohaselt arvutatud osalustasust.

6. Kanada üksused on osalemiskõlblikud asjaomase eelarveaasta kulukohustuste assigneeringutest rahastatavates väljavalimismenetlustes alates kuupäevast, mil peatamine kaotab kehtivuse vastavalt käesoleva artikli lõikele 5, tingimusel et taotluste esitamise tähtajad ei ole möödunud.

7. Käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud peatamine ei mõjuta enne peatamise jõustumist käesoleva protokolli alusel Kanada üksuste suhtes võetud juriidilisi kohustusi. Selliste juriidiliste kohustuste suhtes kohaldatakse jätkuvalt käesoleva protokolli tingimusi.

ARTIKKEL 7

Lõppsätted

1. Käesolev protokoll kehtib seni, kuni kõik liidu programmi „Euroopa horisont“ II sambast rahastatavad projektid, tegevused või meetmed või nende osad ja kõik liidu finantshuvide kaitseks vajalikud meetmed on lõpule viidud ning kõik käesoleva protokolli rakendamisest tulenevad lepinguosaliste vahelised rahalised kohustused on täidetud.

2. Käesoleva protokolli lisad moodustavad protokolli lahutamatu osa.

- I lisa: Reeglid, millega reguleeritakse Kanada osamaksu programmi „Euroopa horisont“ (2021–2027)
- II lisa: Loetelu Kanada samaväärsetest programmidest, projektidest ja meetmetest, mis on avatud liidu üksustele

Reeglid, millega reguleeritakse Kanada osamaksu programmi „Euroopa horisont“
(2021–2027)

I Kanada osamaksu arvutamine

1. Kanada osamaksu programmi „Euroopa horisont“ II sambasse määratakse kindlaks igal aastal kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 6.
2. Kanada osalustasu kehtestatakse ja nõutakse järk-järgult sisse vastavalt käesoleva lepingu artiklile 6.
3. Kanada tegevustoetus programmi „Euroopa horisont“ II sambasse aastatel 2024–2027 on järgmine:
 - 2024 – 16,1 miljonit eurot;
 - 2025 – 21,4 miljonit eurot;
 - 2026 – 26,8 miljonit eurot;
 - 2027 – 32,1 miljonit eurot.

II Kanada tegevustoetuse automaatne korrigeerimine

1. Käesoleva lepingu artiklis 8 ja käesoleva protokolli artiklis 5 osutatud automaatse korrigeerimise arvutamisel kohaldatakse järgmist korda:
 - a) „konkurentsipõhine toetus“ – programmi „Euroopa horisont“ II samba raames algatatud konkursside kaudu antav toetus, mille puhul saab lõplikud toetusesaajad kindlaks teha automaatse korrektsiooni arvutamise ajal; see ei hõlma finantsmääruse artiklis 204 sätestatud rahalist toetust kolmandatele isikutele;
 - b) kui juriidiline kohustus on allkirjastatud konsortsiumiga, kasutatakse juriidilise kohustuse esialgsete summade kindlaksmääramiseks kumulatiivseid summasid, mis on eraldatud Kanada üksustest toetusesaajatele vastavalt toetuslepingu eelarve soovituslikule jaotusele;
 - c) kõik konkurentsipõhisele toetusele vastavad juriidiliste kohustuste summad määratakse kindlaks Euroopa Komisjoni elektroonilise süsteemi eCorda abil ja need võetakse aasta N+3 veebruari teisel kolmapäeval;
 - d) „mittesekumiskulud“ – muud programmi kulud kui konkurentsipõhised toetused, sealhulgas toetuskulud, programmipõhine haldus, muud meetmed¹;

¹ Muud meetmed hõlmavad eelkõige hankeid, auhindu, rahastamisvahendeid, Teadusuuringute Ühiskeskuse otsemeetmeid, liikmemakse (Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD), Euroopa teadustegevuse koordineerimise keskus (Eureka), rahvusvaheline energiatõhususalane koostööpartnerlus (IPEEC), Rahvusvaheline Energiaagentuur jne) ja eksperte (hindajad, projektide seire).

- e) summasid, mis on eraldatud rahvusvahelistele organisatsioonidele kui juriidilistest isikutest lõplikele toetusesaajatele¹, käsitatakse mittesekkumiskuludena.

2. Automaatset korrigeerimismehhanismi kohaldatakse järgmiselt.

- a) Aasta N puhul kohaldatakse aasta N kulukohustuste assigneeringute kasutamisega seotud automaatseid korrektsioone, mida suurendatakse kooskõlas käesoleva lepingu artikli 6 lõikega 5 lähtuvalt käesoleva lisa II jao punkti 1 alapunktis c osutatud eCorda andmetest aasta N, aasta N+1 ja aasta N+2 kohta aastal N+3. Arvesse võetakse nende programmi „Euroopa horisont“ II samba raames antavate konkurentsipõhiste toetuste summat, mille kohta on andmed kättesaadavad korrektsiooni arvutamise ajal.
- b) Alates aastast N+3 ja kuni aastani 2030 lahutatakse aastaks N automaatse korrigeerimise summa arvutamiseks järgmised näitajad:
 - i) selliste konkurentsipõhiste toetuste kogusumma, mis on programmi „Euroopa horisont“ II samba raames jaotatud Kanadale või Kanada õigussubjektidele aasta N eelarveassigneeringutega seoses võetud kulukohustustena, ning

¹ Rahvusvahelisi organisatsioone käsitatakse mittesekkumiskuludena ainult juhul, kui nad on lõplikud toetusesaajad. Seda ei kohaldata juhul, kui rahvusvaheline organisatsioon on projekti koordinaator (jagab vahendeid teistele koordinaatoritele).

ii) Kanada tegevustoetus aastal N, mis on korrutatud järgmiste näitajate vahelise suhtega:

- A. aasta N selliste kulukohustuste assigneeringutest programmi „Euroopa horisont“ II samba jaoks antud konkurentsipõhiste toetuste summa, millele on lisatud summa vastavalt käesoleva lepingu artikli 6 lõikele 5, ning
- B. programmi „Euroopa horisont“ II samba raames aasta N heaks kiidetud eelarveliste kulukohustuste assigneeringute kogusumma, sealhulgas mittesekkumiskulud.

III Kanada osamaksu ja Kanada tegevustoetuse suhtes kohaldatava automaatse korrektsiooni maksmine

1. Euroopa Komisjon esitab Kanadale niipea kui võimalik, kuid hiljemalt eelarveaasta esimese rahastamisnõude esitamise ajaks järgmise teabe:

- a) käesoleva lisa I jao punktis 3 osutatud tegevustoetuse suurus;
- b) käesoleva lepingu artikli 6 lõikes 9 osutatud osalustasu suurus;

- c) alates aastast N+3 programmi „Euroopa horisont“ selle osa puhul, kus selline teave on vajalik automaatse korrektsiooni arvutamiseks, Kanada õigussubjektide kasuks programmi „Euroopa horisont“ II samba raames võetud kulukohustuste tase, jaotatuna vastavalt eelarveassigneeringute aastale ja sellega seotud kulukohustuste kogusummale.

2. Kõige hiljem iga eelarveaasta juunis esitab Euroopa Komisjon Kanadale rahastamisnõude, mis vastab käesoleva protokolli kohasele Kanada osamaksule. Rahastamisnõudes nähakse ette Kanada osamaksu maksmine hiljemalt 45 päeva jooksul pärast rahastamisnõude esitamist. Kui käesolev leping allkirjastatakse pärast 1. juunit, siis käesoleva protokolli esimesel rakendusaastal esitab Euroopa Komisjon esimese rahastamisnõude 60 päeva jooksul alates käesoleva lepingu allkirjastamisest. Alates 2027. aastast kajastatakse rahastamisnõudes igal aastal ka aasta N–3 eest makstud tegevustoetuse suhtes kohaldatava automaatse korrektsiooni summat. Eelarveaastatel 2028, 2029 ja 2030 tasub Kanada või tasutakse Kanadale summa, mis tuleneb Kanada poolt 2025., 2026. ja 2027. aastal makstud tegevustoetuse suhtes kohaldatud automaatsest korrektsioonist. Kanada maksab oma käesoleva protokolli kohase osamaksu vastavalt käesoleva lisa III jaole. Kui Kanada ei ole makset tähtajaks teinud, saadab komisjon ametliku meeldetuletuskirja. Maksetähtpäevaks maksmata saadaolevate summade intressimäär on sama suur kui maksetähtpäeval Euroopa Keskpanga eurodes tehtavate põhiliste refinantseerimistehingute puhul kehtiv intress, mis on avaldatud maksetähtpäeva kuu esimesel kalendripäeval *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias ja millele lisandub 3,5 protsendipunkti.

3. Kui Kanada ei ühine järgmise teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga, esitab Euroopa Komisjon juhul, kui Kanada peab automaatsest korrektsioonist tuleneva summa tasuma, hiljemalt eelarveaasta 2028, 2029 ja 2030. aasta juunis rahastamisinõude Kanadale, kes teeb Euroopa Komisjonile makse kuue kuu jooksul alates rahastamisinõude esitamise kuupäevast. Kui Euroopa Komisjon peaks Kanadale maksma automaatsest korrektsioonist tuleneva summa, esitab Kanada maksetaotluse Euroopa Komisjonile, kes teeb Kanadale makse kuue kuu jooksul alates maksetaotluse esitamise kuupäevast. III jao punktis 2 osutatud summade maksmisega viivitamise korral peab Kanada või Kanadale maksma maksmata summalt viivist alates maksetähtpäevast. Maksetähtpäevaks tasumata saadaolevate summade intressimäär on III jao punktis 2 osutatud määr.
-

Loetelu Kanada samaväärsetest programmide, projektide ja meetmetest,
mis on vastastikku avatud liidu üksustele

Järgmist mittetäielikku loetelu käsitatakse Kanada programmide, projektide ja meetmetena, mis on samaväärsed programmi „Euroopa horisont“ II sambaga:

- Canada Research Coordinating Committee (CRCC) – New Frontiers in Research Fund (NFRF): Exploration, International, Transformation, Special Calls;
- Natural Sciences and Engineering Research Council (NSERC): Alliance grants, Alliance International grants, Alliance International Quantum grants; Collaborative Research and Training Experience (CREATE) Quantum Call;
- Social Science and Humanities Research Council of Canada (SSHRC): Partnership Grants.
